

נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס' 367  
מישיבת ועדת הכספים  
שהתקיימה ביום רביעי, י' בחשוון התשמ"ז - 12.11.86

נכחו:

חברי הוועדה:

א' י' שפירא - היו"ר  
י' ארידור - מ"מ היו"ר  
ז' אמיר  
א' ויינשטיין  
ע' סולודר  
ע' עלי  
ש' עמר  
י' צבן  
ג' שפט  
ד' תיכון

מוזמנים:

מ' מנור ( )  
מ' דר-זיו ( משרד האוצר )  
מ' קפוטה ( )

א' קרשנר - מזכיר הוועדה  
א' דמביץ - היועץ המשפטי לוועדה  
ס' אלחנני - יועצת כלכלית

רשמה:

א' ברק

סדר היום: צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין (תיקון מס' 44)  
כללי מס הכנסה (בעלי הכנסה מעבודה בחו"ל) (תיקון)  
תקנות מס הכנסה (הנחות במס בישובי גבול הצפון) (תיקון מס' 2)  
(גוש חלב, מעיליה, עראמשה ופסוטה)  
הצעות לסדר-היום

היו"ר י' ארידור:

אני פותח את הישיבה.

צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין (תיקון מס' 44), התשמ"ו-1986

היו"ר י' ארידור:

הסעיף הראשון - תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין (תיקון מס' 44). הצו היה בוועדת המשנה, ונמסר לי על ידי מזכיר הוועדה שוועדת המשנה אישרה אותו פה אחד. אני מעמיד את הצו להצבעה.

ה צ ב ע ה

הוחלט - על-פי המלצת ועדת המשנה למסים עקיפים - לאשר ולהניח על שולחן הכנסת.

כללי מס הכנסה (בעלי הכנסה מעבודה בחוץ לארץ) (תיקון), התשמ"ו-1986

היו"ר י' ארידור:

הסעיף הבא הוא: כללי מס הכנסה (בעלי הכנסה מעבודה בחוץ לארץ) (תיקון), התשמ"ו-1986. הנושא הזה נדון בוועדת משנה בראשות חבר-הכנסת דן תיכון. בבקשה.

ד' תיכון:

לגבי החומר שמוגש בכתב כתוצאה מהדיונים, אין לימה להעיר.

היו"ר י' ארידור:

הכנסתם שינויים משמעותיים?

ד' תיכון:

לא משמעותיים. אני רוצה לסקור את כל הנושא.

ב-1982 נערכה רפורמה ואני חושב שהיא היתה במקומה. נקבעו שיעורי מס שאפשר לחיות אתם. ב-1985 באוקטובר, משום מה החליטו ששיעורי המס של 1982 נמוכים ואז הוחלט להעלות אותם בעשרות רבות של אחוזים.

מ' מנור:

אני רוצה לתקן: בכ-10% בדיוק.

ד' תיכון:

לא. כאשר אתה מעלה מ-25 ל-37.5 אתה לא קורא לזה 10%. אם זה עלה מ-25 ל-35, בשבילי זה עלה בשליש.

מ' מנור:

ב-1985 הכנסה של עובד בחוץ לארץ קטנה בכ-10%. בין 9% ל-11%, לפי הדרגות השונות.

ד' תיכון:

לא הייתי מעלה את הנושא הזה אילו חשבתי שבמסגרת הטלאים שאנחנו מטליאים חדשות לבקרים לפקודת מס הכנסה ומתרחקים מהרפורמה שאנחנו מבקשים לעשות, אנחנו מביאים לכאן טלאי נוסף. השאלה שלי היא לאן אנחנו הולכים. אילו מס הכנסה היה מביא לי תחשיב שבו הוא אומר שכתוצאה מהחוק הזה יגדלו בכך וכך עשרות מיליוני דולרים הכנסותיו, הייתי הולך לזה. אנחנו לא יודעים בעצם במה אנחנו עוסקים, אבל אנחנו יודעים בוודאות שחברות ישראליות שעובדות בחו"ל לאחר שהתקנה הזאת תאושר, הן ימצאו את הדרך לעקוף את התקנה הזאת וירשמו חברות ישראליות בחו"ל.

אני שואל את עצמי שאלה אחת. באוקטובר 1985 כאשר אישרנו את התקנה והעלינו את שיעורי המס, לא הפעלנו את התקנה הזאת, כי קשה היה להפעיל אותה, כי היא עוררה תרעומת. עובדי המס גילמו את תוספת המס והגדילו בצורה כזאת את התקציב. אני חושב שהדרך שבה אנחנו הולכים כאשר אנחנו מבריחים חברות ישראליות מארץ היא דרך לא טובה וצריך לעשות סוף לענין הזה.

בישיבה הראשונה טענתי שלא הבנתי מדוע נציבות שירות המדינה ו/או רשות החברות לא הפעילה את התקנה הזאת לגבי שירות המדינה. אני מביע תרעומת רבה באשר לעובדה שתיקנו תקנה והיא הופעלה רק על גורמים פרטיים ולא על הממשלה. אני מבקש שדברים אלה יובאו לתשומת לבו של שר האוצר. אני חושב שהנוהג שבו אתה לא מפעיל תקנה לאחר שהכנסת אישרה את אותה תקנה הוא נוהג לא טוב. אסור לחזור על הטעות הזאת. כאשר האוצר מתקשה בהפעלת תקנה הוא צריך לבוא אלינו ולבקש את אישורנו גם כאשר מתכוון להקפיא את ביצוע התקנה.

ע' סולודר:

לא שמעתי את דברי ההקדמה. באופן כללי מס הכנסה חל על אזרחי ישראל העובדים בחו"ל במקומות ישראליים, כמו בארץ?

מ' מנור:

לא. התקנה הזאת באה להסדיר את הענין הזה. אותם כללי מס הכנסה לא חלים ולא יכולים לחול בחוץ לארץ. כי אם העובד שמרוויח אלפיים דולר, שבשבילנו זה הרבה מאוד, היה צריך לשלם על זה 60%, הוא היה צריך, כמו שאמר הנציב הקודם, לעמוד בפני אבניו עם גיטרה ולאסוף כסף.

ע' סולודר:

אם עובד במוסד ישראלי ומקבל את הכסף ממוסד ישראלי, מס ההכנסה בישראל גובה את המס?

מ' מנור:

כמובן שהמס נגבה על ידי שלטונות ישראל ומנוכה במקור על ידי מעביד ישראלי. השיעור והכללים שונים לגבינו שיושבים בארץ הזאת, בגלל הכרח.

לגבי הערותיו של חבר-הכנסת דן תיכון. אני לא רוצה לחזור על כל ההיסטוריה. אני רק רוצה להעיר שתי הערות. כאשר התקינו את התקנה הקודמת באוקטובר 1985, אין זה מדויק שהמעבידים גילמו את הסכומים. אני לא יכול להגיד על מעביד פרטי פרופר, אבל המעביד הממשלתי והציבורי ניכה את המס לפי התקנות. נכון שהממשלה במקום לנכות את המס לפי הטבלאות ניכתה מקדמה על חשבון המס. בהתחלה זה היה 150 דולר. לפני כשלושה-חמישה חודשים זה תוקן שמעשית הסכומים שנוכו מהעובדים היו קרובים מאוד, לא זהים, קרובים מאוד לסכום שהעובד היה צריך לשלם בסופו של דבר. כלומר, העובדים שילמו את המס, המדינה קיבלה את המס, ונכון שלא עשו חשבון עד השקל האחרון. עכשיו עושים חשבון.

התיקון הזה בא להשוות את השורה התחתונה של המס לעומת מה שהיה ב-1985. הוא לא בא לשנות.

היו"ר י' ארידור:

אני מבין שהתקנות כפי שיצאו מהוועדה מקובלות גם עליכם?

מ' מנור:

כן.

מ' קפוטה

אני רוצה רק להוסיף תיקון בנוסח.

היו"ר י' ארידור:

זה הגיע לוועדת המשנה?

ד' תיכון:

לא.

מ' קפוטה:

לא ידעתי שיש ועדת משנה. דיברתי עם מר דמביץ. התיקון מתכוון להגדרת משכורת חוץ.

היו"ר י' ארידור:

מדובר בתיקון טכני?

מ' קפוטה:

כן.

ד' תיכון:

מר דמביץ, זה תיקון טכני?

א' דמביץ:

כן.

אני רוצה להעלות ענין אחר. בסעיף 4(2) לכללים האלה כתוב "הוראת פסקה זו לא תחול על עמ"י". מדובר על הוצאות חינוך וטיפול רפואי. לא מצאתי לזה הסבר במכתב של השר. אם התכוונתם לזה ואתם רוצים, בבקשה.

מ' מנור:

בהחלט כן.

י' צבן:

א. אני רוצה לדעת, בשעתו היו ערעורים בנושא הזה מצד שליחי הסוכנות ועובדי משרד החוץ. האם העניינים האלה פחות או יותר יושרו?

מ' מנור:

התשובה היא כן.

י' צבן:

לצורך הפעולה של אותו עובד בחו"ל כדי לשמור על רמת חייו כפי שהוסבר, הערך השולי של המשכורת שלו עולה. האם זה משפיע על זכויות סוציאליות של העובד, חישובי פנסיה לעתיד וכו'?

ד' תיכון:

עובד שיוצא במסגרת הממשלה ו/או מוסד ציבורי זכאי לקבל את מלוא הזכויות הסוציאליות. עובד שמועסק על ידי חברה ישראלית בחו"ל, המשכורת שלו היא נטו וברוטו. זאת אומרת הוא איננו נהנה מכל ההטבות ששכיר נהנה מהן במדינת ישראל. זו המשכורת שלו ועליה אין תוספות כפי שמקובל בישראל.

י' צבן:

נניח שאדם שעבד בסוכנות והשכר שלו היה 1500 שקל ברוטו. ברור שסכום זה לא יספיק לו כשכר הוגן בחו"ל. נניח שלצורך השליחות שלו מעלים את המשכורת שלו לאלפים דולר, 3 אלפים שקל. בחישובי הפנסיה שלו, האם לוקחים בחשבון את זה?

ע' עלי:

יש בג"צ בענין שגריר שתבע את החישובים במונחים דולריים, והוא זכה. יש פסיקה בענין.

ד' תיכון:

לשאלתך הראשונה: סביר להניח שמוסדות ציבור כגון הממשלה והסוכנות היהודית מצאו איזה מודוס, קרי - הם מגלמים קרוב לוודאי את מרבית הסכומים. הבעיה לגבי חברות עסקיות ישראליות בחו"ל ששם גם כן החברה תיאלץ, אבל כתוצאה מזה לא תוכל להתחרות או לקבל עבודות.

מ' מנור:

לגבי החלק הראשון. הנושא הזה תואם עם הסוכנות ועם גופים אחרים. אחרי שהופיעה בוועדה משלחת של מעסיקים ציבוריים ופרטיים, זה תואם גם אלם וזה על דעתנו.

רציתי להוסיף תיקון טכני נוסף בסעיף (3) שמפרט את הארצות בקשר לשכר הדירה, ונשכח הסכום שזה 1500 דולר. הדבר מופיע בדף החדש. בדף החדש מופיעים כל התיקונים.

היו"ר י' ארידור:

מי בעד התקנות, עם התיקונים שצוייננו?

ה צ ב ע ה

בעד - רוב

נגד - 1

הוחלט: לאשר הכללים לפי הנוסח המצ"ב

תקנות מס הכנסה (הנחות ממס בישובי גבול הצפון) (תיקון מס' 2)

(גוש חלב, מעיליה, עראמשה ופסוטה)

היו"ר י' ארידור:

הסעיף הבא: תקנות מס הכנסה (הנחות ממס בישובי גבול הצפון). הוספת הישובים גוש חלב, מעיליה, עראמשה ופסוטה לישובים מקבלי ההנחות.

מ' דר-זיו:

בגלל המצוקה בישובי הצפון החליטה הממשלה לתת לישובים אלה הנחה של 10% ממס הכנסה, ובחודש שעבר החליטה להוסיף את ארבעת הישובים - גוש חלב, מעיליה, עראמשה ופסוטה, לרשימת הישובים מקבלי ההנחה.

י' צבן:

זה מתחיל להימאס אפילו להתנגד. מרוב שעמום אני מתחיל לתמוך בתקנות שלכם. זה לא יאומן איך למרות כל הביקורת שמושמעת בוועדה על כל ההיבטים של הענין אתם חוזרים כאילו לא קרה דבר.

כמובן שזה מעלה שוב את שאלת הרפורמה. אז אני מבין שמכינים את הרפורמה לקראת הבחירות. אני מציע רק כדי לשכנע שזה לא לקראת הבחירות, לעשות את זה עכשיו. תעבירי את ההמלצה הזאת שלי לשר האוצר.

הדבר הזה מעוות מכל הבחינות. זה מעוות בתכלית העיוות. אני חושב שעל עיוות אחד יכולה להיות הסכמה. דווקא לאחר שהאוצר עשה תיקונים במדרגות המס, אני מבקש הדגמה כמה תושבים במרגליות נהנו מהפטורים האלה וכמה תושבים מדובב, ולעומת זאת כמה תושבים משבי-ציון ומנהריה. אני לא אומר את זה בבחינת צדיקים מול רשעים, אבל ברור שיש כאן לא רק הבחנה סוציאלית אלא אותה הבחנה שבגללה אתם באים, הנטל על הבטחון, הנטל של החיים הקשים. אז אפשר להשוות את מה שקורה בדובב ובמרגליות למה שקורה בנהריה ובשבי-ציון?

אני מציע שבכל מקום שהקביעה היא אזורית, שלא תהיה הבחנה על פי לאום כדבר עקרוני. אני נגד, אבל במידה שאתם עושים - - -

ע' סולודר:

אתה נגד התוספת שמוצעת?

י' צבן:

אני נגד השיטה הזאת. צריך לעזור לאנשים שיושבים שם, אבל ברור לי שזה לא עוזר. אני מציע, אם כן, לבדוק את כל הנושא הזה, לקבל דו"ח, לא לבטל את זה לפני שיש הצעה אחרת של עזרה לישובים האלה. אבל עדיפה עזרה לישובים ולגרים שם בצורה אחרת. אם זה ניתן, אני מציע שזה לא יהיה לפי הבחנה לאומית.

ד' תיכון:

אני מקבל בברכה את התיקון הזה. הוא מתקן עוול שנעשה למספר ישובים בגבול הצפון. אני לא רוצה להיכנס לבעיות אתניות. הייתי יכול להגיד שצריך לכלול בהנחות האלה את תושבי רמת-הגולן, בקעת-הירדן, יהודה ושומרון וכל מה שביניהם. אני לא צוחק. הענין הזה מעורר גיחוך עד כדי תדהמה. חבר-הכנסת צבן שאל איך מסוגלים לתת דבר כזה לתושבי נהריה. אז העיר נהריה הופכת למקלט המס הגדול ביותר במדינת ישראל. כל אחד יכול היום לפתוח לו משרד בנהריה ולהנות מ-10% אלה, בלי תקרה.

אני יודע שצריך לעזור לישובים, אבל השיטה הזאת איננה מתקבלת על הדעת. אתם מבינים מה המשמעות של השיטה הזאת? כל אדם במדינת ישראל שיש לך קצת שכר פותח לו משרד בנהריה וזוכה להטבה הזאת. הרי תושבי ישראל יותר חכמים ממס הכנסה והם יגלו את זה. אז מילא כאשר מדובר בישובים במצב קשה כמו אלה שמפגינים, ואין להניח ששם יקימו עסק, הלוואי שכן. אבל כאן עושים שוב טלאי על טלאי וכל מדינת ישראל תרושת.

ע' סולודר:

המצב הוא באמת בלתי נסבל כי אי אפשר שכל פעם יביאו לנו ישוב או שניים.

היו"ר י' ארידור:

אני חושב שבסוף הוועדה תאשר את התקנות האלה בהתנגדות כללית...

ע' סולודר:

אני דורשת כמו קאטו דיון על הרפורמה במיסוי. בתוך זה כלול גם הענין שבו דנים עכשיו אבל הוא ענין נפרד. כאשר התחילו להביא לנו אישורים לגבי עשרה ישובים בצפון, תבענו שיובאו לנו הקריטריונים שלפיהם אושרה שורת הישובים. אז היה קריטריון בטחוני, אחר כך היה עוד דיון ועוד דיון והעבירו לנו קו. אם הקריטריון בטחוני, אז נהריה נכללת. היא ספגה יותר מישובים אחרים באזור. כברי, ששם היו אירועים, לא נכלל ברשימה. אם יש קריטריון בטחוני, לא מובן לי מדוע ישובי הגולן שכל הזמן מדברים על התעצמות הצבא הסורי פי שניים, שם לא נכלל אף ישוב. הם גם ישובי פיתוח. אז לא הכירו בהם כישובי קו עימות. גונן, עמיר ושמיר מוכרים כישובי עימות. כל עמק הירדן הוא מזרחית לירדן, אבל הוא הגבול. אז ישוב כמו גשר לא נכלל, ואילו ישוב כמו מנחמיה, נכלל. אלומות גם כן נכלל. יש פה עיוות אם מדובר ל ישובי עימות.

אי אפשר לאשר את כלל הישובים בקו הזה, אבל אי אפשר גם שכל שבועיים יביאו לנו אישורים. לא הייתי רוצה פוליטית שלא נאשר דווקא את ארבעת הישובים האלה בגלל היותם ישובי מיעוטים. אבל אי אפשר יותר בנושא הזה לאשר. חייב להתקיים בו דיון רציני על כל ענין הרפורמה במיסוי.

הצעות לסדר-היום

היו"ר א' י' שפירא:

א. אני רוצה שנזמין את שר האוצר ואת שר התמ"ת לדיון בקשר לירידה ביצוא ולעליה ביבוא.

ב. כאשר היה הדיון על מפעל מנועי בית-שמש אני הודעתי שאני בטוח שהמפעל ימשיך להפסיד. ניתחתי כמה הוא יפסיד. אמרתי שהוא יפסיד בחצי הראשון 2 מיליון דולר לחודש ואחר-כך אולי מיליון. הלכתי אז יחד עם המנכ"ל של החברה, יסודי, ועם שני העוזרים הכלכליים, לשר הבטחון, ללשכה שלו, ואמרתי לו כך: אדוני שר הבטחון, אני רוצה קודם לנתח לך שהמפעל יפסיד שוטף, וכתעשיין אני אומר לך כמה. אמרתי לו, אולי יש לך שיקול בטחוני שזה ענין מיוחד. אבל כבעל מקצוע אני אומר לך, שהמפעל הזה יש לו הפסדים מצטברים של 50 מיליון דולר, בשנה הבאה יפסיד עוד 24 מיליון דולר ואחר-כך עוד 12 מיליון דולר.

לאחר מכן מיניתי ועדת משנה בראשות חבר-הכנסת שלמה עמר.

#### ד' תיכון:

אסור היה לאשר את זה. אמרתי שצריך תכנית הבראה.

#### י' צבן:

אדוני היושב-ראש, מה עם התקנות שדנו עליהן קודם?

#### היו"ר א' י' שפירא:

כאשר אני רואה מפעל סגור עם 700 עובדים, כל התקנות האלה אינן שוות מאומה.

#### י' צבן:

אני לא מבין סדרי דיון כאלה.

#### היו"ר א' י' שפירא:

אני מזמין את שר הבטחון ואת שר האוצר לדיון על מנועי בית-שמש.

#### ש' עמר:

אני רוצה לרענן את הזכרון. אחרי כמה ישיבות, קיימתי שתי ישיבות אתם, ובאחת מהן השתתף מנכ"ל המפעל, והגענו יחד אתו להסכמה שאם הממשלה לא תביע עמדה עקרונית מה היא רוצה במפעל הזה, אנחנו כוועדת משנה או כוועדת כספים לא נוכל יותר לעזור. בזה ראיתי את סוף הטיפול. אמרנו שאם הממשלה רוצה להזרים כסף, בבקשה.

#### היו"ר א' י' שפירא:

אנחנו מזמינים את שר הבטחון ואת שר האוצר לדיון על מנועי בית-שמש. זה "סקנדל". הכניסו לזה כסף ועוד כסף ועוד כסף.

#### ג' שפט:

בענין מנועי בית-שמש. הערה אישית, למרות שלא דנים בכך עכשיו. הבאתי חמש פעמים את הענין של מנועי בית-שמש לוועדה וביקשתי שהוועדה תדון או תחליט שלא דנה או כותבת מכתב לשר הבטחון.

#### היו"ר א' י' שפירא:

עשיתי את זה. הלכתי לשר הבטחון.

ג' שפט:

אמרו שזה בטיפול. אני חושב שמן הסדר הטוב היה אם היינו דנים וכותבים מכתב לשר הבטחון בשם הוועדה.

היו"ר א' י' שפירא:

עשיתי את זה בשם הוועדה, רק שבמקום בכתב, בעל פה. שר הבטחון הוא איש הגון, הוא לא ישקר. דיברתי אתו בנוכחות יסודי ושלושת הכלכלנים. אמרתי לו, ידידי שר הבטחון, המפעל הזה הולך לצבור הפסדים גדולים ובאתי לדבר אתך בארבע עיניים. אז הוא אמר, אין פה ענין מיוחד. אמרתי לו, אם אין לכם נושא בטחוני, דבר מיוחד, כי זה שותפות עם האמריקאים, אם אין, תסגרו את המפעל, אין לו כל סיכוי להבריא.

י' ארידור:

הוא לא הבין את דבריך?

היו"ר א' י' שפירא:

הוא הבין. אני הלכתי בשם המשפחה שלי? הלכתי בשם ועדת הכספים.

תקנות מס הכנסה (הנחות במס בישובי גבול הצפון) (תיקון מס' 2)  
(גוש חלב, מעיליה, עראמשה ופסוטה)  
ע' עלי:

כאשר יהיה דיון על מנועי בית-שמש, נדון.

אני רוצה להתייחס עכשיו לנושא שעל סדר היום וזה ההנחה ממס הכנסה לישובי העימות. קודם כל אני מברך על עצם התיקון. אני חושב שלא צריכה להיות הבחנה בין ישובים על רקע אתני כזה או אחר. לגופו של ענין, אני חושב שאין סדר בכל הענין. צריך פעם אחת ולתמיד לעשות סדר בכל הרשימה של הישובים שנהנים מפטורים או מהנחות במס הכנסה. יש דוגמאות למכביר, גם באזור שבו מדובר ושקרוי קו העימות וגם בישובים אחרים. למה לנצרת עילית אין פטור ואילו לטבריה ומגדל העמק יש פטור? אני לא נגד טבריה או צפת, אבל יש כאן שיקולים בלתי נסבלים. לדוגמא, אם יש שני עובדים באותו מפעל בנצרת עילית, אם הוא גר בטבריה, הוא נהנה מהפטור, ואם גר בנצרת עילית, איננו נהנה. איש לא יעלה על הדעת שאזור נצרת עילית או אזור העמקים פחות פגיע מבחינה דמוגרפית או בטחונית. אין כאן שום שיטה וסדר הגיוני.

משום כך יש מקום לקיים בנושא הזה דיון רציני ויסודי, על כל הרשימה ועל הקריטריונים שמנחים בפטורים ובהנחות. אני לא מוצא שיטה, סדר והגיון בענין זה.

יחד עם זאת, מהבחינה העקרונית אני לא מקבל את שיטת החשיבה של חבר-הכנסת יאיר צבן וחבר-הכנסת דן תיכון, שהיות ונהריה עלולה, לשיטתם, להיות עיר מקלט מבחינת מיסוי, לכן לא צריך להעניק לנהריה פטורים.

י' צבן:

תושבי מרגליות ודובב היות ואינם משלמים מס הכנסה, התקנה הזאת איננה נותנת להם שום דבר.

ע' עלי:

אתה צודק שלעשירונים התחתונים זה נותן פחות ולעליונים זה נותן יותר. אתה צודק בזה. צריך למצוא דרך לפצות את העשירונים התחתונים בדוך נוספת. יחד עם זאת, המטרה של ההנחות היא להביא דווקא את העשירונים העליונים לאזורים האלה. אחת הבעיות של אזורי הפיתוח היא שהעשירונים העליונים במקום שמתחזקים, נוטשים את הישובים האלה.

י' צבן:

עורך דין מחיפה פותח משרד משנה בנהריה.

מ' דר-זיו:

הוא חייב לגור שם ששה חודשים מתוך שנים-עשר חודשים.

ע' עלי:

אני אברך על כל בעל מקצוע חופשי שלא יסע כל יום לנהריה או לתפן או לעיר הורדים אלא יגור שם. המטרה היא לחזק את האזורים המבודדים האלה. איך נחזק אותם? העשירונים העליונים שחזקים מבחינה סוציו-אקונומית יהיו בישובים האלה וישארו שם. אם נהריה חזקה היא מקרינה על כל האזור. אם יש בה מערכת חינוך טוב ומערכת בריאות טובה ומפעלים עתירי יידע, זה מקרין על כל האזור ומפתח אותו. אינני מקבל את הגישה שהיות וזה מסייע לשכבות החזקות, לא צריך לתת. הלוואי וההטבה הזאת היתה עד כדי כך טובה שהיו באים לשם הגורמים החזרים באוכלוסייה.

אני מסכים שלשכבות החלשות זה לא מספיק. צריך לזכור שאלה שגרים במקומות המרוחקים יש להם עלויות הרבה יותר גבוהות ממי שחי במרכז הארץ. לכן צריך למצוא פיצוי נאות לחלשים, אבל הפיצוי הזה לחזקים הוא טוב ובמקומו.

ע' סולודר:

יש לי שאלה. בגליל התחתון יש מצפה נטופה ויש מסד. הם הוקמו באותו זמן. האחד קיבל פטור לפני חצי שנה, והשני - מסד, לא מופיע בכלל. מדוע?

דבר נוסף - ישובים כאלה שהם מצפים, אין בהם עבודה, ומורה שנוסע ללמד בנצרת איננו זוכה לפטור. כי אם הוא מלמד שם, הוא לא זוכה לתנאים המועדפים שלהם. היה זוכה אם היה מלמד בישוב. אבל בישוב אין ילדים ואין בית ספר. כלומר, יש פה דברים שצריכים לבדוק אותם גם מבחינה עקרונית וגם לפרטי פרטים.

ס' אלחנני:

אני רוצה להזכיר לחבר-הכנסת עובדיה עלי שב-1975 היתה ועדת משנה של דוד קורן והיא קבעה רשימת הישובים להנחות. אז קבעו שיש ועדת משנה שתבדוק את הנושא לעומק ותעשה סדר. עברו מאז אחת-עשרה שנה ובינתיים התוספו עוד ישובים והעיוותים גדלו, מפני ההסדר לישובי העימות הוא 10% הנחה ללא תקרה. פעם זה היה 7% עם תקרה מסויימת. עכשיו זה 10% ללא תקרה. אז יש קו אחד לשאוף אליו לאלה שמקבלים הנחות. אחר-כך הוסיפו בהחלטה את צפת וטבריה שזה היה חריג מכל החריגים ואי אפשר להוציא אותם. ברגע שקיבלת פטור, שום מערכת פוליטית לא תבטל את זה. איך תעמוד בפני תושבי טבריה? כאשר אתה אומר רפורמה, צריך גם לבטל, לא רק להוסיף.

ע' סולודר:

אני לא מקבלת את הטיעון שבגלל מערכת פוליטית לא יורידו. מוכרחים פעם אחת לבדוק את זה. אי אפשר שכל שנה במשך אחת-עשרה שנה יביאו לנו רשימה.

ס' אלחנני:

אני לא מאמינה שתבטלו פטור למישהו.

ע' סולודר:

לנווה-אור ביטלו.

ג' שפט:

אני מצטער מאוד לומר שכל הדיון הזה מיותר, הוא לא יביא ממילא לתוצאות. מפני שאילו היו מביאים לנו תיקונים כאלה והיינו אומרים שאנחנו לא נאשר עד שלא יהיה דיון יותר יסודי, אז היה סיכוי שיקרה משהו. אבל כמו שזה נעשה היום, הדבר ימשך.

ע' סולודר:

אמרתי שאני לא רוצה לעכב דווקא מפני שמדובר בישובים ערביים, מסיבות פוליטיות.

היו"ר א' י' שפירא:

אני מבין שהוועדה מאשרת את התקנות בחוסר ברירה, בגלל צורת הבאת הנושא. אני מעמיד את התקנות להצבעה.

ה צ ב ע ה

הוחלט: לאשר

הישיבה ננעלה בשעה 9:55